

A beszédhangok és a stílus

1. Jellemzői

- a beszédhangoknak nincs jelentésük, de van kifejezőerejük
- a hangok benyomásokat kelthetnek bennünk
- ezáltal megváltoztathatják az elsődleges mondanivalót
- eufónia: Jóhangzás, kellemes hangzás. Elősegíti a magánhangzók és mássalhangzók arányos elosztása.
- kakofónia: Rosszhangzás, kellemetlen hangzás. Eredményezheti a mássalhangzók torlódása.

2. Hangszimbolika: a hangok felidéző ereje, képessége. A hangokkal a szövegben érzelmeket, állapotokat tudunk kifejezni.

pl.: a mély mgh-kat tartalmazó szavakat búsnak, komornak, sötétnek érezhetjük

3. Betűrím: alliteráció. Az egymást követő szavak szókezdő hangjai csendülnek össze.

pl.: „... bús hadát / Bécsnek büszke vára...”

A szavak, szókins és a stílus

1. Neologizmus: A köznyelv számára ismeretlen egyéni alkotású szavak. Leginkább a szépirodalom használja, költők, írók.

pl.: rőzse-dalok → Ady Endre, emberhajó → Tóth Árpád

2. Archaizmus: A köznyelvben már nem élő, régies szavak használata. Alkalmas egy történelmi kor felidezésére.

pl.: látá, leány

3. Nominális stílus: Névszói stílus. Olyan szövegrész, amelyben nincsenek igék, csak névszók (főnév, melléknév). Állapotszerűség, mozdulatlanság hatását kelti.

pl.: Babits Mihály: Messze, messze c. verse

4. Verbális stílus: Igéket halmozó szöveg stílusának megnevezése. Mozgalmasság érzését kelti az ilyen szövegrész.

pl.: „Remegve, bújva, lesve, lopva nézni...” (Ady E.)

5. Beszélő nevek: Olyan megnevezés, mely tükrözi viselőjének legfontosabb tulajdonságát, jellemvonását.

pl.: Édes Anna (Kosztolányi), Cservjakov=féreg (Csehov)